

••• HISTORICKÁ DETEKTIVKA •••

PETER
TREMAYNE

VYŠEHRAĐ

KRVAVÝ
MĚSÍC

••• PŘÍPAD SESTRY FIDELMY •••

Krvavý měsíc

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Peter Tremayne
Krvavý měsíc – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

..✎ HISTORICKÁ DETEKTIVKA ☞..

*PETER
TREMAYNE*

*KRVAVÝ
MĚSÍC*

VYŠEHRA D

Copyright © 2018 by Peter Tremayne
Translation © Alžběta Slavíková Hesounová, 2022
Jacket illustration by Lee Gibbons, 2022

ISBN tištěné verze 978-80-7601-666-8
ISBN e-knihy 978-80-7601-672-9 (1. zveřejnění, 2022)
ISBN e-knihy 978-80-7601-673-6 (1. zveřejnění, 2022)
ISBN e-knihy 978-80-7601-671-2 (1. zveřejnění, 2022)

Na paměť zápasu s Laistrygóny, Kyklopy
a divokým Poseidónem...
Ve chvíli dočasného příměří, kdy zmizeli v moři.
březen 2017 – leden 2018

*Sol vertetur in tenebras et luna in sanguinem
antequam veniat dies Domini magnus et horribilis.*

Slunce obrátí se v tmu a měsíc v krev,
prvé než přijde den Hospodinův veliký a hrozný.

Joél 2,31

Vulgata

Jeronýmův latinský překlad Bible ze 4. století
(český překlad dle Bible kralické)

Události zaznamenané v následujícím příběhu chronologicky navazují na knihu *Noc světloňoše*. Stále se píše rok 671 po Kristu a nacházíme se v měsíci, jemuž se ve staré irštině říkalo meadhónach gaimrid (nebo geamhrad), tedy „prostředek zimy“, který se v dnešní době nazývá prosinec, anglicky December podle latinského *decem*, desátý měsíc juliánského kalendáře.

Děj se odehrává převážně v zemi lidu Uí Liatháin, tedy na východě současného hrabství Cork. Hlavní klanová pevnost ležela severním směrem v Caisleán Uí Liatháin (pevnost lidu Liatháin), dnes poangličtěné na Castlelyons, ale k většině událostí dojde na jižním pobřeží toho kraje.

Současná podoba jména Cork pochází ze slova Corcaigh, tedy Veliká bažina v Munsteru. Řeka Dabrona, jak ji nazývá Ptolemaios, byla později přejmenována na Sabrann a nakonec na Laoi; v dnešní anglické podobě jde o řeku Lee. Cluain je nyní Cloyne, „louka“, a Eochail, „místo tisů“, je Youghal. Eochail leží u ústí Abhainn Mór, Veliké řeky, kterou Angličané přejmenovali na Blackwater; celý její tok měří od pramene v horách Mullach an Radhairc přes celé hrabství Munster až k ústí do moře 169 kilometrů (105 mil).

Sestra Fidelma z Cashelu, *dálaigh* neboli advokátka
soudního dvora v Irsku 7. století

Bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham v zemi Jižního lidu,
její společník

Enda, bojovník družiny Nasc Niadh neboli Zlaté obroučky,
tělesný strážce cashelského krále

V Cluainu, zemi lidu Uí Liatháin

Grella, manželka Cen Fáelada, Nejvyššího krále Pěti království

Cairenn, její společnice

Loingsech, Grellin tělesný strážce

Antrí z Cluainu

Ve Finnbarrově opatství v Corcaighu

Opat Nessán

Bratr Ruissine, správce opatství

Oengarb z Locha Léin, právník

Bratr Lúarán, lékař

Imchad, převozník

V zemi Ciarraige Cuirche

Tassach, hospodář

Anglas, jeho žena

Cogadháin, krčmář

Cogeráin, jeho syn

Fécho, kapitán kupecké lodi *Tonn Clíodhna*
Iffernán, jeho vrchní kormidelník

Na Ard Nemedu, Velikém ostrově

Artgal, vládce lidu Cenél nÁeda
Corbmac, jeho *rechtaire* neboli správce
Murchú, kapitán válečné lodi lidu Cenél nÁeda

V Ros Tialláin

Tialláin, náčelník
Gadra, jeho pobočník
Princ Aescwine, kapitán saské válečné lodi lidu Gewisse
Beorhtric, Aescwinův pobočník
Áed Caille, výrobce luků z rodu Uí Liatháin a zajatec
Fínsnechta, syn Dúnychadův

V Baile an Stratha

Matka Báine, majitelka noclehárny

Ve společenství Doirín

Éladach, Gréicis (Řek), bratr Glaisnea, vládce jižního lidu
Uí Liatháin
Pilib, jeho *rechtaire* neboli správce
Petrán, bojovník

„Proč jsme zastavili?“

Panovačný tón ženy, vyklánějící se z bohatě zdobeného po-vozu, přiměl mladého bojovníka, který rozkázal zastavit, aby otočil koně a rozjel se tu nevelkou vzdáleností k vozu zpět, aby jí odpověděl.

Právě se vynořili z hustého lesa a ocitli se na úzké stezce na začátku nehostinného údolí, jež bičoval vítr. Počasí bylo studené a prachmizerné, jak už to vprostřed zimy bývá. Kamenité kopce po obou stranách údolí, táhnoucího se před nimi, byly téměř holé a trčela z nich žulová skaliska, vévodící krajině kolem. Jen tu a tam se mezi kameny uchytil osamělý strom, jinak tam bylo vidět jen suché hnědé kapradí a místy trnité keře. Stálezelené stromy, které jinak v tomto jižním kraji rostly hojně a kterých bylo v lese, jímž právě projeli, plno, tu v dohledu vůbec nebyly.

Bojovník Loingsech vypadal unaveně a prochladle navzdory tomu, že se halil do silného vlněného pláště lemovaného jezevčí kožešinou. Když dojel ke kočáru, přitáhl koni otěže a uctivě dámě vevnitř zasalutoval.

Vůz, v němž žena seděla, se nazýval *cethairriad*; měl čtyři kola a táhli ho čtyři silní koně. Na první pohled bylo patrné, že nejde o jen tak ledajaký dopravní prostředek – měl mohutnou dubovou kostru, pobitý byl tisovými prkny, umně vyřezávanými, a na nich bylo ještě zlaté zdobení. Navíc byl uzavřený, s výjimkou kozlíku, na němž seděl *ara* neboli kočí spolu s *cairpthechem*, strážným, který měl dohlížet na bezpečí cestujících. Pro osoby jen trochu znalé místních poměrů nebylo těžké uhodnout, komu kočár patří, neboť na dveřích vozidla z červeného tisového dřeva byl vyřezán výmluvný symbol, *aurscarted*. Šlo o pozvednutou

ruku, znamení rodu Uí Néill, tedy Nejvyšších králů všech Pěti království Erinu. Zvláštností bylo, že za vozem byl uvázan ještě jeden kůň bez jezdce.

Žena vyklánějící se z kočáru byla vysoká a ve světlých vlasech jí svítilo několik narudlých pramenů. Mohlo jí být ke třiceti. Byla půvabná, ale kolem očí a úst se jí stahovaly ustarané vrásky. Bylo jasné patrné, že ji svírá úzkost, ačkoliv jinak se z jejího chování dalo poznat, že je zvyklá vydávat rozkazy a že ostatní jsou zvyklí ty rozkazy plnit. Zabodla do mladého bojovníka pohled ledově modrých očí.

„Loingsechu, proč jsme zastavili?“ zeptala se ho znovu důrazně.

Mladík uctivě sklonil hlavu. „Paní, právě jsme dorazili k údolí Cluain. Ale nějak se mi to tu nepozdává. Připadá mi to tu až podezřele liduprázdné. Působí to zde opravdu hrozivě.“

Žena se na okamžik zatvářila udiveně. Potom se přísná linka jejích úst roztáhla v jízlivém úsměvu.

„Tak ty se tu snad, Loingsechu, bojíš?“ začala si ho ironicky dobírat. „Copak snad nejsi bojovník Fianna Éireann?“

Mladého muže polil ruměnec. „Jen jsem si nemohl nevšimnout, že údolí před námi je nápadně holé a osiřelé ve srovnání s hustým bujným lesem, jenž s tímto opuštěným koutem světa sousedí. Skoro mi připadá, jako by to zde sám Bůh proklel, a proto tu nic neroste.“

„No ne, ty máš snad opravdu strach, Loingsechu,“ posmívala se mu žena dál.

„Nikoho z říše lidí se nebojím,“ bránil se válečník.

„A co z říše mrtvých?“ nepřestávala ho popichovat. „Ničeho se, vojáku, neobávej, klášter Cluain už leží nedaleko, jen malý kousek cesty tím údolím před námi.“

Potom se obrátila k osobě usazené ve stinném koutě vozu. „Je to ostatně příhodné, že jsme zastavili právě zde, neboť nadešla chvíle, kdy se naše cesty rozcházejí.“

Postava se pohnula. Šlo o mladou dívku, mohlo jí být sotva něco málo přes dvacet let.

„Jsem připravena, paní.“

Žena pomalu přikývla. „Tudíž víš, co máš dělat?“

„Do Finnbarrova opatství bych měla dorazit do zítřejšího rána. A potom se mám k tobě v Cluainu opět připojit nejpozději do konce týdne.“

„Výborně. Jeď s Pánem Bohem.“

Dívka sklonila hlavu a potom bez pomoci kočího z kočáru vystoupila. Pružným krokem došla ke koni uvázanému vzadu a uvolnila mu otěže. Pak se jediným plyným pohybem zkušené jezdkyňe vyhoupla do sedla a svižným klusem se rozjela k lesu severozápadním směrem, aniž jim zamávala na rozloučenou. Žena ve voze sledovala, jak se dívka vzdaluje, potom se spokojeně opět uvelebila mezi polštáři, jimiž byl kočár vyložen, a křikla na vozku, že má jet dál.

Budovy, k nimž zanedlouho dorazili, působily stejně ponuře a opuštěně jako samotné údolí. Drolící se kvádry z tmavého zvětralého vápence byly na sobě naskládány tak, že tvořily poněkud nerovnou zeď, jež obíhala polorozbořený kostelík a za ním několik okrouhlých *bothánů*, malých domků, z toho místa sotva viditelných. Nikde nebyly patrné žádné známky života, a to ani ve chvíli, kdy mladý bojovník dojel až k mohutné dubové bráně, přiložil k ústům *stoc*, polnici, a zadul na ni krátkou fanfáru na znamení, že přijíždí vzácný host, jak bylo zvykem.

Ozvěna trubky pomalu dozněla, ale zpoza vrat se stále nic neozyvalo. Byla slyšet jen kakofonie nespokojených ptačích hlasů, které si stěžovaly na vyrušení; křik stoupající z jejich hrdel se sléval v nervy drásající ryk.

Mladý voják se zamračil, dojel až těsně k bráně a zkusmo do ní strčil. Vrata se pod jeho rukou začala zlehka otvírat.

Bojovník pobídl koně kupředu několik kroků, ale pak se náhle zastavil na místě jako přimražený. Vzápětí v sedle viditelně ztuhl a bylo vidět, že mu z ramene trčí krátká dřevěná šipka. Kůň vycítil, že se jeho jezdcí něco přihodilo, vyděšeně škulb hlavou a vytrhl postřelenému mladíkovi otěže z rukou. Pak poplašeně zaržál, vzepjal se na zadní, otočil se na místě a bez pobídky svého vážně zraněného pána, jemuž z ramene prýštila proudem krev a jenž se ze všech sil pokoušel udržet v sedle, rychle odcválal.

Nežli se *cairpthech*, vozový strážný, stačil vzpamatovat a tasit meč, ze samostřílu skrytého někde za branou vylétly další dva šípy a zabodly se mu do hrudi. Začal padat z kozlíku a ve tváři se mu přitom zračil udivený výraz; i nezkušenému oku muselo být na první pohled zřejmé, že nešťastník je po smrti, ještě nežli se dotkl země. Koně zapřažení do kočáru se začali poplašeně vzpínat, když cítili, že se jim jeho tělo svezlo po zádech. Vozka zděšeně vykřikl, ale hlas se mu náhle zarazil v hrdle a i on padl mrtev. Koně vyděšeně podupávali a odfrkovali.

Žena se vyklonila z okna kočáru a nevěřicně zírala na bezvládná těla svých průvodců; pochopila, že od nikoho z nich už se ochrany nedočká. Váhavě odvrátila zrak od mrtvol a uviděla, že se k ní zpoza zdí blíží malá skupinka mužů, kteří kočár během okamžiku obklíčili.

Vzápětí už se ozval čísi posměšný baryton: „Jen pojď a přidej se k nám, paní.“

Mladá žena stiskla odhodlaně čelist a vystoupila z kočáru. Očima bystře přejela trojici chlapů, kteří stáli nyní proti ní. Dva z nich na ni mířili nějakými podivně vyhlížejícími zbraněmi. Vzpomněla si, že podobné už někdy viděla, a sice v Taře: nosili je při sobě bojovníci z kmene Piktů z Alby – její lid jim říkal Cruithne –, kteří tam doprovázeli své vyslance ke dvoru jejího manžela. Zbraně se jmenovaly samostřily a byly velice nebezpečné – když nebyl cíl příliš vzdálený, jejich šipky měly téměř vždy smrtící účinek. Tvář třetího z mužů zcela halila jakási maska. Jeho šat byl s velikou péčí ušit z pěkné látky a u boku se mu v bohatě zdobené pochvě houpal umně tepaný meč. Bylo zřejmé, že nejde o obyčejného vojáka, neřkuli lapku.

„Kde je Antrí?“ zeptala se jich, ale bylo slyšet, že jejímu panovačnému tónu chybí přesvědčivost. „Takto naše dohoda nezněla!“

„Pojď se mnou, paní,“ odvětil muž v masce a pokynul jí k otevřené bráně kláštera. Hovořil sice klidným hlasem, ale zároveň jako by se v něm skrývala nevyřčená hrozba.

„Vězte, že jsem Grella, manželka Cenn Fáelad mac Blaithmaica, Nejvyššího krále, potomka klanu Sílnáedo Sláine, nástupce Nialla –“

Neznámý se uštěpačně uchechl a máchl rukou, aby ji zarazil.

„Já tě znám velice dobře, paní,“ pravil pak. „Z jakého jiného důvodu bych tě zval, abys byla mým hostem?“

„Kdo jsi?“ zeptala se ho váhavě. „Odněkud tě znám, ale Antrí nejsi.“

Přejela pohledem jeho dva společníky. Ti byli oblečeni dosti nutně, ale jejich odění se zdálo být v rozporu s jejich celkovým vzezřením: oba měli pěkně upravené vlasy i vousy a v rukou třímali očividně kvalitní zbraně.

„Chvála bohům, skutečně nejsem Antrí,“ opáčil muž.

„Tvůj hlas ale znám. Tak kde je Antrí? On vás neposlal, abyste se zde se mnou setkali?“

„Naneštěstí se ti nemohu nyní představit,“ odpověděl jí její věznitel pobaveným tónem. „Pro tuto chvíli ti musí stačit vědomí, že vím, kdo jsi ty – a zanedlouho se i ty dozvíš, kdo jsem já. Teď ti chci k tomu povědět jediné – a sice, že nesouhlasím s tím, že se ten takzvaný opat Antrí rozhodl uzavřít vlastní obchod, čímž se zpronevěřil původní domluvě.“

Provedl ji branou a zamířil k jedné z polorozpadlých budov. Před dveřmi se na okamžik zarazil, pak do nich strčil a ty se otevřely. Uvnitř byl u jednoho z dřevěných kůlů, které podpíraly střechu, připoután nějaký muž oděný do řeholního roucha z hrubé hnědé látky. V ústech měl nacpaný roubík. Zíral na ně doširoka vytřeštěnýma očima.

„Antrí!“ zvolala Grella, když nebožáka poznala.

Její únosce se natáhl kupředu a zase dveře přirazil.

„Tvůj bratranec Antrí, který o sobě prohlašuje, že je opat, s námi příliš nespolupracuje. Ale na tom teď nezáleží. Šlo nám hlavně o tebe.“

„Kdo jsi?“ zeptala se znovu, tentokrát trochu váhavě. „Muži Erinu používají luky, nikoliv kuše. Vaše zbraně jsou ze země Piktů.“ Pokynula k samostřílům. „Vy nejste Cruithne?“

„Máš obsáhlé znalosti, paní. Ale i Sasové mívají někdy kuše. Překvapuje mne, žeš nás nepokládala za Sasy.“ Zdálo se, že se při řeči usmívá, jako by ta jeho poznámka měla nějaký skrytý význam.

„Co ode mne chcete?“ zeptala se ho Grella podrážděně. „A proč jste uvěznili opata Antrího?“

„Opata Antrího se můžeme zbavit,“ prohlásil neznámý a pohrdlivě máchl rukou na znamení, že na jejím bratranci nezáleží. „Teď nám jde hlavně o tvou společnost... alespoň pro tuto chvíli. Jak už jsem tě žádal – pojď prosím se mnou.“

Zamířil zpět k otevřené bráně.

Teprve nyní uviděla, že u zdi za vraty je vyrovnána řada těl, všechna v mnišských hábitech. Bylo zřejmé, že jsou ti muži mrtví. Vyděšeně nasucho polkla.

„Co se tu stalo?“ zeptala se tiše.

Její průvodce ukázal směrem k tělům. „Inu, je mi dobře známo, že křesťané prahnou po tom, aby se mohli přidat ke svému Bohu v ráji, o němž tak často s nadšením vykládají. Dalo by se tedy říct, že jsme jen usplnili vyplnění jejich přání. Jistě

by všichni souhlasili s tím, že když na tomto světě zahynou mučednickou smrtí, snadněji se pak dostanou, kam je srdce táhne na onom světě.“

„O koho šlo? Byli to příslušníci kláštera opata Antrího?“ zeptala se ho a z hlasu se jí začal ozývat strach. „Kdo jsi?“

„Ano, vskutku šlo o takzvané učedníky tvého bratrance Antrího – nebo bych měl přesněji řečeno říci, že to byli jeho placení nohsledové? Rozhodně to nebyli žádní mniši, o nic víc než je Antrí opat.“

„Máš na rukou spoustu krve, ať už jsi kdokoli.“ Znovu se pokusila promluvit rázně a panovačně, ale čím dál víc jí chyběla přesvědčivost. „Draze za své činy zaplatíš.“

„Ale no tak, no tak, paní. Přece se nebudeme přít. Jsem si jist, že dokážeme nalézt společnou řeč. Cena, kterou zaplatíš ty, bude nepochybně mnohem vyšší, než kolik budu muset platit já.“

„Ty hodláš Antrího zabít?“ Konečně začínala chápat vážnost situace, v níž se ocitla, a hlas jí přešel do pouhého šepotu.

„Kdyby to byl skutečný opat, šel by svým ovečkám lepším příkladem. Obávám se však, že Antrí se svým stádečkem“ – a máchl rukou k nehybným tělům – „nestáli jako spiklenci za mnoho. Měl je jako první vést na cestě na onen svět. Lépe řečeno tam měl sám sebe odpravit, ale místo toho se raději pokusil se mnou vyjednávat a nabízel mi výměnou tvůj osud. Jak vidíš, paní, vím všechno.“

„Co chceš ode mě?“ zeptala se ho nyní bázlivě, když si konečně uvědomila, jak nelítostný ten člověk dokáže být – ať už je to kdokoli.

„Už jsem ti to říkal. Prozatím si žádám jen tvou společnost, alespoň do té doby, než se umoudříš a uzavřeš se mnou novou úmluvu o mém osudu.“

Obrátil se a začal svým mužům vydávat rozkazy. Teď se k nim přidalo ještě několik dalších vojáků. Jeden z nich provedl koně i s královským kočárem branou do kláštera a pak začal zvířata vypřahat. Dva další se chopili mrtvých těl vozky a vozového strážného.

„Už vaši muži dostihli toho uprchlého bojovníka?“ zavolal neznámý v masce na jednoho z vojáků opodál, jenž dohlížel na situaci.

„Jeho kůň se splašil a vyrazil tryskem k lesu dole. Ten chlap se nějak dokázal udržet v sedle. Pár našich je mu v patách.“

Neznámý šeredně zaklel. „Musíte ho najít a zabít, nebo toho tvoji lidi budou litovat. A dej si záležet, aby žádné z těch těl nebylo k poznání.“

„Ale co s tím kočárem?“ namítl voják. „Je to moc pěkný kus, byla by věčná škoda ho spálit.“

„Mnohem větší škoda pro všechny zúčastněné by byla, kdyby ho někdo poznal ještě předtím, než svou záležitost dovedeme do zdárného konce. Spalte ho.“

Mladá žena se pokusila s výhrůžnou bojovností pozdvihnout bradu. „A já mám být také odpravena? Koneckonců jsem jako manželka Nejvyššího krále ještě snáze rozpoznatelná nežli můj kočár.“ V hlasu jí ale byl tak jasně patrný strach, že o dřívější panovačnosti už nemohlo být ani řeči.

Její únosce se krátce zachechtal. „To je dobrý postřeh, paní. Ale ničeho se neobávej. V této chvíli se jen vydáme na malou projíždku. Ostatně se nedomnívám, žes očekávala, že budeš ženou Nejvyššího krále ještě dlouho. Bratranec Antrí nás o tvých plánech zpravil do nejmenších podrobností.“

Náhle jeden z mužů varovně vykřikl a rozběhl se k nim od chatrče, kde věznili Antrího. „U všech Nesmrtelných – pane, Antrímu se nějak podařilo uvolnit pouta a uprchnout! Máme se mu vydat po stopě?“

Muž v masce znovu zanačoval. „Co je to za tlupu neschopných tupců? Ano, hned ho jděte hledat. Ten křivák toho ví až příliš mnoho. Už ho k ničemu nepotřebujeme, takže si dejte záležet, aby se odsud z údolí nedostal živý!“

Manželka Nejvyššího krále zbledla a roztrásla se, ale pokoušela se v sobě nalézt zbytky důstojnosti. „Ještě seznáte, že po této hrubé urážce rodiny Nejvyššího krále bude následovat vážný trest.“

Neznámý se k ní otočil a z hlasu mu opět znělo pobavení. „Možná zanedlouho seznáš, že právě takové urážky se svými činy pokoušíme vyvarovat, paní.“ Zatímco přemítala, co tou poznámkou míní, se muž otočil k vojákům a zvolal: „Všechno to tu podpalte a pak odsud zmizíme.“

Tři jezdci zastavili na vrcholu kopce a zadívali se pod sebe do širokého říčního údolí, které se před nimi táhlo k obzoru; v chladném vzduchu mhouřili oči. Navzdory mrazivým poryvům větru bylo nebe převážně modré, jen sem tam byly vidět zářivě bílé obláčky jako vlněné kupky spěšně se ženoucí v nepravidelných rozestupech oblohou. Osoba v čele trojice, jezdce na šedobílém koni, si přitáhla silný vlněný plášť těsněji k tělu, ale při tom pohybu jí zpod kápě vyklouzl pramen dlouhých rudozlatých vlasů a začal se třepetat ve větru. Přimělo ji to zvednout ruku a neposlušnou loknu zastrčit zpět pod kapuci. Druhý jezdec, vysoký mladý muž, se v sedle zaklonil a zadíval se do nebe.

„Oblaka začínají houstnout, paní,“ poznamenal. „Obávám se, že se blíží špatné počasí.“

Žena se s příjemným úsměvem obrátila k mluvčímu, jenž byl oděn v úboru bojovníka a kolem krku měl tradiční náhrdelník, zlatý řetěz náležející příslušníkům družiny Nasc Niadh. Zlaté obroučky, což byli vybraní osobní strážci cashelského krále. Cashel byla hlavní pevnost Mumanského království, největšího z Pěti království Irska, ležícího na jihozápadě ostrova.

„Stačíme k opatství dojet, ještě nežli nás dostihnou ty přeršky,“ ujistila ho s přesvědčením. „Už to není odsud daleko.“

Třetí člověk, sedící na mírně vyhlížejícím grošovaném valáškově, měl na sobě mnišský hábit z hnědé vlněné látky a na nepokryté hlavě měl vyholenou tonzuru svatého Petra, z čehož se dalo poznat, že následuje římskou větev víry a nikoliv křesťanství, jak ho praktikovali v Pěti královstvích. Ve studeném poryvu větru se otrásl.

„Jak můžeš vědět, že bude pršet?“ zeptal se trochu nedůtklivě. „V tuto roční dobu by se člověk nadál spíš sněhu.“

„Pořádně se na ta mračna podívej, Eadulfe,“ vyzvala ho žena. „Vidíš, jaký mají tvar? Pokud se budou pořád rychle proměňovat jako ta, která se sem ženou od severu, nebude trvat dlouho a začne pršet. Na sněžení ještě není dost zima. Teprve později tento měsíc, po novoluní, teplota většinou prudce klesne, což předznamenává příchod silných vichřic, které s sebou někdy přinesou i sních.“

Eadulf si povzdychl až přehnaně nahlas. Bylo zřejmé, že není v příjemném rozpoložení.

Mladý bojovník Enda, jenž dostal za úkol dvojici na cestě doprovodit, si Eadulfova napětí povšiml a rozhodl se rychle zakročit.

„Tak ty, paní, říkáš, že opatství, do kterého míříme, už je blízko?“

Fidelma z Cashelu, sestra Colgúa, krále mumanského, pokynula rukou směrem k širokému, sytě zelenému údolí před sebou.

„Ten klášter netvoří žádné význačnější budovy, je to hlavně poměrně velké společenství osob, jež se usídlily za dřevěnou palisádou, vystavěnou na vrcholu malého vápencového vrchu, tyčícího se nad řekou, kterou vidíme tam před sebou.“

„Jak se ta řeka jmenuje?“

„Sabrann.“

„Nezvyklé jméno,“ poznamenal bojovník. „Ovšem já do tohoto koutu našeho království dosud ještě nikdy nezavítal.“

„Ten název je prastarý,“ pověděla mu Fidelma. „Ale starý řecký cestovatel Ptolemaios ji ve svých spisech nazýval Dabronou. Kupci tu řeku a její zátoky odjakživa používali jako veliký přístav.“

„Okolní krajina vypadá příjemně a vlídně,“ poznamenal Enda.

Eadulf si jen odrkl a nepřestával se tvářit nespokojeně. „Vidím tu před sebou jenom bažiny a močály a navzdory zimě už mě zde obtěžovalo tolik bodavého hmyzu, že by mi to stačilo až do konce života. Nemám ani v nejmenším náladu setkat se s dalšími jejich příbuznými.“

„Vždyť máš na štípance tu svou tinkturu, ne?“ odvětila Fidelma vesele. „Děláš ji z jablečného octa a medu, pokud si dobře vzpomínám...“

„Raději bych se zbavil původců těch kousanců, nežli jejich následků,“ opáčil Eadulf uštěpačně. „Proč musíme pořád jezdit po blatech?“

„Na zeměpisné podmínky našeho království nemám žádný vliv,“ odsekla mu Fidelma, kterou už jeho nedůtklivost začínala popouzet.

Nikoliv poprvé na této výpravě získal mladý bojovník Enda pocit, že by měl nějak zasáhnout. Od chvíle, co vyjeli z Cashelu, si byl vědom jakéhosi zvláštního napětí mezi Fidelmou a jejím mužem Eadulfem. A co bylo horší, zdálo se, že se to napětí čím dál víc stupňuje.

„Je to tak, paní, v tomto koutě naší země je bažin opravdu hodně.“

Když v sobě Fidelma potlačila dočasnou podrážděnost, promluvila už poněkud vyrovnanějším hlasem: „Však se těmto končinám neříká Corcaigh Mór na Mumhan, Velká mumanská blata, pro nic za nic. Za chvíli na vlastní oči uvidíte, že krajinu tu tvoří soustava ostrůvků, oddělených vodními toky, a i samotná velká řeka je v těchto místech bažinatá a často se vylévá ze břehů.“

„A bezpochyby je plná komárů,“ zamumlal Eadulf polohlasem.

Zdálo se, že se té mizerné nálady nehodlá zbavit. Pravda byla ve skutečnosti taková, že měl Eadulf pocit, že se Fidelma pokouší vyhnout jeho společnosti. Před nedávnem mu jen sdělila, že ji požádali, aby se vypravila do opatství Blahoslaveného Finnbarra v těchto bažinatých končinách, aby s tamním opatem Nessánem projednala nějaké právní záležitosti, ale o podrobnostech toho zadání se odmítla šířit. Eadulf o tom velkém klášteře se školou už mnohokrát slyšel, ale nikdy jej dosud nenavštívil, a tak se ihned rozhodl, že ji na cestě doprovodí. Fidelma ale začala okamžitě protestovat a namítala, že si s sebou vezme mladého bojovníka Endu jako průvodce a že ten jí bude stačit, a Eadulf se nemohl zbavit dojmu, že jeho žena nechce, aby s ní jel, ale neví, jak ho přímo odmítnout. Otevřeně mu to sice neřekla, ale měl silný pocit, že je jeho přítomnost nežádoucí, a o to odhodlanější byl s ní jet. Zanechali tedy svého synka Alchúa v péči chůvy Muirgen. Fidelma se při loučení s chlapečkem chovala téměř chladně, což se jí nepodobalo.

Fidelmina nemluvnost ohledně důvodu její cesty v Eadulfovi vzbuzovala stále větší nevoli, jak postupovali k jihozápadu. Její mlčení bylo neobvyklé a zarážející. Jindy Fidelma Eadulfovi vysvětlovala všelijaké zajímavosti z oblasti práva, jež se nějak dotýkaly případu, jímž ji pověřil její královský bratr jako svou právní poradkyni a *dálaigh*. Eadulf byl dědičným *gerefou*, jakýmsi soudcem svého lidu v Seaxmund's Ham v zemi Jižního lidu v království Východních Anglů. Za ty roky, co byli spolu, zvláště od té doby, co vstoupili do manželského svazku podle

prastarých zákonů Fidelminy domoviny, se Eadulf těšil i důvěře samotného Colgúa, jejího královského bratra. Eadulf už Fidelmě nesčíslněkrát pomáhal při řešení všemožných záhad, jimiž se jejich pověst mezi lidem roznesla; v celých Pěti královstvích Erinu se jména Fidelma a Eadulf vyslovovala jedním dechem, dokonce i u dvora samotného Nejvyššího krále. Proto byl nyní Eadulf naprosto vyveden z rovnováhy, když mu Fidelma odmítla sdělit o současném případu cokoliv bližšího, a to i poté, když se jí zeptal zcela bez obalu. Jediné, co mu odpověděla, bylo, že je to záležitost osobního rázu. Bylo nad slunce jasnější, že mu nevěří, a proto se celou cestu cítil tak rozladěný.

Navzdory tomu, že právě panoval meadhónach gaimrid, měsíc označovaný jako „prostředek zimy“, a navzdory Eadulfovým stupňujícím se stížnostem byla jejich cesta k blatům až překvapivě snadná a příjemná. Den byl poměrně vlhý, ačkoliv chvílemi – jako právě teď, když zastavili na temeni vrchu – se do nich od severovýchodu opřel studený pronikavý vítr. Pomalu začali sestupovat po stezce klikatící se úbočím dolů k řece přes les tvořený převážně duby a lískami. Když se přiblížili k říčním břehům, napojili se na širší a očividně častěji používanou cestu – byly v ní vyryté hluboké rýhy od kol těžkých vozů, které tudy musely nezřídka projíždět. Dokonce viděli u řeky i několik malých přístavišť, u nichž byly uvázané loďky a říční čluny, což bylo neklamné znamení, že se tu často pohybují kupci a obchodníci. Fidelma věděla, že řeka Sabrann je velice dlouhá a nakonec se vlévá do moře, a že je tak proslulá, že se po ní často vydávají návštěvníci a kupci i z těch nejvzdálenějších zemí.

Od říčních mol a několika chatek stojících u břehu se zvedal mírný svah, který končil vápencovým útesem nad nimi. Na něm už viděli tyčící se dřevěnou palisádu, jež tvořila hradbu kolem pozemků církevního společenství, které bylo cílem jejich cesty. Fidelma už toto opatství v minulosti navštívila a věděla, že hlavní klášterní budovy se skrývají za plotem ze silných kůlů. Palisáda vyvolávala v pozorovateli úctu. Fidelma si vzpomínala, že Lóchán, syn Amergina z klanu Maigh Sola, si toto místo zvolil jako středisko vzdělávání, kde se měly hlavní principy nové víry předávat dalším generacím. Z Lóchána se stal uznávaný učitel nové víry, proslavil se více pod svou přezdívkou „plavovlasý“ neboli Finnbarr. Zemřel před padesáti lety, ale jeho jméno a učení se proslavilo v celé zemi.

Když na koních zamířili do kopce k hlavní klášterní bráně, Fidelma zavzpomínala na svou minulou návštěvu, kdy vyřešila záhadu zmizelého zvonu, jímž Finnbarr kdysi svolával věřící k modlitbě v klášterní kapli. Zvon v opatství uchovávali jako vzácnou památku a jeho ztráta věřící velice rozrušila, ale Fidelmě se nakonec podařilo jej vypátrat a vrátit do opatrování opatu Nessánovi, který byl už tehdy věkovitý stařec. Tvrdilo se, že je tak starý, že znal osobně samotného Finnbarra.

Eadulf na opatství nyní popatřil poprvé a ten pohled jej zklamal – byl zvyklý na velké klášterní školy na severu ostrova v Imleachu, Mungairitu a Darú, vystavěné z mohutných kamenných kvádrů, často z vápence, někdy i ze šedé žuly. Nyní ale před sebou viděl jen chudá stavení připomínající každou druhou vesnici, postavenou ze dřeva stromů rostoucích v okolí.

Náhle si Eadulf všiml, že brána v dřevěné palisádě před nimi se otevřela a stojí v ní jakýsi hromotluk s tmavými vlasy a sinalou kůží, který je už zřejmě vyhlíží, aby je uvedl dovnitř. Ve tváři se mu zračil podezřívavý až zapšklý výraz se stopou hořkosti. Na sobě měl roucho z podomácku utkané šedé vlněné látky, ruce založené na prsou a kolem krku kožený řemínek, na němž se houpal dřevěný kříž.

„Vítáme vás zde, poutníci,“ řekl jim. Ta slova ale postrádala jakoukoli vřelost, byla to jen obvyklá zdvořilostní formule.

Všichni tři seskočili z koně a Fidelma se rozhodla odpovědět jako mluvčí jejich skupinky.

„Jsem Fidelma z Cashelu.“

„A já jsem bratr Ruissine, *rechtaire* neboli správce opata Nessána. Jak vám mohu být k službám?“

„Opat Nessán by mě měl očekávat,“ odvětila Fidelma a z jejího tónu bylo poznat, že se jí příliš nezamlouvá, jak stroze je klášterní správce přivítal.

„Skutečně?“ Bratr Ruissine zdvihl pochybovačně obočí. „Opat nyní odpočívá a je zakázáno jej rušit, nežli zazní zvon svolávající všechny k *prainu*, tedy večerní krmi.“

Fidelma nepatrně stiskla rty a zadívala se k nebi.

„Pak nezbyvá než doufat, že zvon se rozezní brzy,“ odušila suše, až správce překvapeně zamrkal. „A v mezičase, neboť se brzy setmí, bychom rádi požádali o vaši pohostinnost. Potřebujeme někde ustájit a nakrmit své koně, Enda, králův osobní strážce, žádá o místo v noclehárně, a můj manžel, Eadulf ze

Seaxmund's Ham, a já sama očekáváme ubytování hodné našeho postavení.“

Zdálo se, že v první chvíli správcem její slova otřásla, zřejmě si teprve nyní uvědomil, jak významné hosty má vlastně před sebou.

„Jste zde všichni srdečně vítáni, Fidelmo z Cashelu,“ pravil po chvilkovém zaváhání a zdálo se, že si dává záležet, aby jeho slova zněla co možno upřímně. Obrátil se a pokynul na jakéhosi mladíka, podle všeho podkoního, aby k návštěvníkům přistoupil a vzal si od nich otěže jejich zvířat. Potom rukou máchl na druhou stranu a objevili se sloužící se džbánem a kusem lněného plátna. „Dodržujeme zde tradiční rituály, paní,“ řekl jí správce téměř omluvným tónem. A mírně roztáhl rty a odhalil zuby – šlo o neumělý pokus o vřelý úsměv.

Poté následoval obřad omývání rukou a nohou nově příchozích poutníků sloužícími z opatství.

„Přejali jsme zde mnoho římských obyčejů,“ poznamenal bratr Ruissine po straně k Eadulfovi. „Sám blahoslavený Finn barr se vydal na pouť do Říma a přijal mnohé z křesťanských způsobů, jež byly ustanoveny v reformách Svatého otce Řehoře Velikého. A i my je stále dodržujeme.“

Když byly vítací rituály u konce, správce Endovi řekl, aby šel s podkoním, který mu ukáže, kde se může ubytovat a nasytit. Fidelmu s Eadulfem potom vyzval, aby jej následovali k hostinským pokojům, kde si budou moci odpočinout, než je zavolají k večernímu *prainu*. Pak už bratr Ruissine bez meškání vyrazil na cestu mezi několika nízkými domky a zastavil se až před velice rozlehlou dřevěnou stavbou.

„Toto je náš *praintech*, refektář. Až uslyšíte zvonění k večeři, vypravte se sem a řekněte sloužícím, kdo jste, a oni vás pak odvedou na příslušné místo u stolu.“

Eadulf si všiml, že se v opatství pohybují jak muži, tak i ženy.

„Vidím, že váš klášter je *conhospitae*, smíšený dům?“ poznamenal.

„Ano, nijak se nelišíme od většiny církevních škol naší víry,“ přitakal správce ihned. „Ovšem často slýchám, že mnozí naši souvěrci se domnívají, že obě pohlaví by měla být v kláštěrech oddělena. Asi vždy budou tací, kteří se budou pokoušet tuto myšlenku prosadit.“

Správce je uvedl do ubytovny a po chvíli se vzdálil, ale Eadulf nedokázal ani v jejich soukromé ložnici nalézt klid – a s Fidelmou

se neměl příliš o čem bavit, když mu nebylo známo, z jakého důvodu se sem vůbec vypravili. Nakonec se rozhodl nechat svou ženu odpočívat a sám se vypravil na obhlídku kláštera, dokud bylo venku ještě světlo. Pociťoval chlad, který sílil s blížícím se soumrakem. Tu a tam zahlédl nad sebou stín přelétajícího ptáka, který si hledal úkryt na nadcházející noc. Zdálo se, že vápencové útesy, na nichž byl klášter vybudován, přitahují ptáky celá hejna. Postřehl v okolních zvucích jedno neutichající volání, znělo to jako „drú, drú“, a po chvíli došel k závěru, že jde nepochybně o skalní holuby, příbuzné domácích holubů, kteří často hnízdí ve skalách a na útesech pobřežních oblastí.

Nedostal se se svou prohlídkou okolí příliš daleko, když se znovu střetl se správcem, bratrem Ruissinem, který byl náhle velice přátelský a vlídně se mu nabídl, že ho mezi klášterními budovami provede. Cestou mu vysvětloval, že v jejich společenství mají v plánu dřevěné sruby nahradit kamennými staveními, ale že najmout si kameníka je drahá záležitost. Bylo zřejmé, že je na klášter a jeho slavnou tradici nesmírně hrdý. Ukázalo se, že je to velice řečný průvodce, obšírně Eadulfovi líčil okolnosti založení jejich opatství a také mu pověděl, že opat Nessán je již tak stár, že se může pyšnit tím, že se jako mladíček osobně zúčastnil jedné z posledních mší svatých, kterou vedl samotný Finn barr. Jen jednou za celou tu dobu popustil uzdu vlastní zvědavosti a začal se vyptávat na důvod jejich návštěvy.

„Zajímalo by mě, co přivádí sestru našeho krále, Colgúa z Cashelu, do zdejšího kláštera?“ zeptal se náhle, zatímco Eadulfovi z vyvýšeného místa u zdi opatství ukazoval rozsáhlé lesy na jih od řeky pod nimi.

„Copak tvůj opat s tebou jako svým správcem tu otázku neprojednal?“ zeptal se Eadulf, kterého to zaskočilo.

„Opat se mi o vaši chystané návštěvě vůbec nezmínil,“ odvětil bratr Ruissine lehce, jako by na tom nezáleželo. „V poslední době jsme zde měli velice napilno – naši vzdělanci vedli dlouhé debaty o tom, zda bychom neměli začít světit narození Krista tak, jak to činí v některých římských kláštorech.“

„Jeho narození?“ zopakoval Eadulf užasle. „Ani v Římě nepanuje na tuto otázku jednoznačný názor. Všichni se ovšem shodují, že je mnohem důležitější, aby si věřící připomínali umučení a zmrtvýchvstání našeho Pána.“

„Vedou se o tom spory už od dob, kdy římský císař Lucius Domitius Aurelianus vyhlásil, že by se starý římský pohanský rituál Sol Invictus měl začít svítit jako den narození našeho Pána.“

„Je mi známo, že ta myšlenka byla přijata na koncilu v Toursu před sto lety. Nečekal bych, že je třeba o tom ještě nějak dále debatovat. Mnoho původních pohanských svátků bylo přejato křesťanstvím, aby se zajistilo pokračování starých náboženských zvyklostí.“

„Je to tak, ale ne všichni tu myšlenku přijímají. Proto o tom také vznikla zdejší debata. Naši vzdělanci se podrobně zaobírali argumenty předloženými prvními zakladateli naší víry. V římském kalendáři jde o den v měsíci zvaném augustus, v egyptském kalendáři jde zase o měsíc pachon... Snad každý měsíc každého známého kalendáře má své zastánce,“ pronesl správce a pokrčil rameny.

„Ale nestojí snad ve spisu *Chronografie Philokatova*, že je všeobecně přijímáno, že pětadvacátý den desátého římského měsíce – tedy jak ty pravíš, na svátek Sol Invictus – je nejvhodnější den na oslavu narození Krista?“

Správce se unaveně ušklíbl. „Měl ses zúčastnit oněch disputací, bratře. Ale vraťme se k věci – pověděla ti sestra Fidelma, z jakého důvodu se do našeho kláštera vypravila?“

V tónu, jakým tu otázku správce zopakoval, bylo cosi, co Eadulfa znervózňovalo. Bylo zřejmé, že správce je obeznámen s Fidelminou minulostí řádové sestry, ačkoliv se mu představila jako Fidelma z Cashelu, nikoliv sestra Fidelma.

„Fidelma z řeholního řádu vystoupila, bratře,“ řekl mu tedy. „Nyní už zastává jen funkci *dálaigh* a slouží svému bratru, mumanskému králi Colgúovi, jako právní poradkyně.“

Bratr Ruissine se jal horlivě příkyvovat. „Přesně tak, přesně tak, bratře. Ale získala si věhlas a úctu jako sestra Fidelma a je spolu s tím ctihodným oslovením proslulá v mnoha koutech našeho království.“

„A i ve vzdálenějších krajích,“ dodal Eadulf s úsměvem.

„Přesně tak,“ promluvil znovu správce. „Jméno sestry Fidelmy...“, zarazil se a střelil rychlým pohledem po Eadulfovi, „a pochopitelně bratra Eadulfa z kmene Sasů je známé ve všech končinách světa.“

„Jsem z kmene Anglů,“ opravil ho Eadulf suše. „Přesně řečeno z království východních Anglů.“

„Právě tak, právě tak,“ jal se správce horlivě přisvědčovat. „Ale jaký je vlastně důvod vaší návštěvy v našem opatství...? Jsem klášterní správce, jak víte, a musím tedy být o všem zpraven.“

„Mohu ti povědět jen tolik, že Fidelma musí s vaším opatem probrat jistou záležitost,“ odsekl mu Eadulf příkře – bratr Ruissine se nevědomky dotkl bolavého místa, které Eadulfovi kazilo náladu už od chvíle, kdy vyjeli z Cashelu. Fidelma se mu se svým zdejším posláním vůbec nesvěřila.

Správce na sobě nedal zklamání nad takovou odpovědí znát, a navíc to dle všeho byl dobrý pozorovatel. „Ona ti neřekla, oč jde?“

Eadulf se rozhodl k protiútoky. „Proč se ptáš? Došlo zde v klášteře snad k nějaké události, která by měla vést k tomu, že by sem za vaším opatem musela přijít právnička a tu věc s ním projednat? Pochybuji, že advokátka Fidelmina postavení by se sem vydala jen proto, aby zde vedla disputaci o oslavách narození Krista.“

Nyní bylo na bratru Ruissinovi, aby popřel, že je mu cokoliv známo. „Nic podobného mě nenapadá. Jak už jsem se zmiňoval, nikdo mi ani nesdělil, že se nás sestra Fidelma chystá navštívit.“

„Ale přitom na tobě zřetelně vidím, že ti příjezd *dálaigh* dělá starosti. Jaký je k tomu důvod?“

Bratr Ruissine se zatvářil odmítavě. „Opat mne neseznamuje se všemi svými záležitostmi,“ odpověděl pak. „Fidelmin příjezd mne jednoduše překvapil, nic víc.“

„Není to poněkud zvláštní, když uvážíme, že jsi *rechtaire* tohoto klášteřa?“

Rozhostilo se dlouhé mlčení, nakonec si bratr Ruissine podrážděně odfrkl. „Možná je to neobvyklé, ale tak to zde zkrátka chodí,“ připustil neochotně.

Eadulf sledoval toho dosud hovorného muže, jak se od něho s krátkým pokývnutím hlavou odvrací a spěchá pryč, jako by ho poháněl nějaký neodkladný úkol. Eadulf cítil, že se ho na okamžik znovu zmocňuje podrážděnost. Ten člověk ho nepřímou nařkl, že důvod Fidelminy návštěvy v klášteře zná, ale odmítá mu jej sdělit. Potom ale jen pokrčil rameny a vykročil zpět k jejich ubytovně.

„Až se se mnou bude chtít o ten důvod podělit, udělá to v tu pravou chvíli,“ zamumlal si potichu, jak by sám před sebou chtěl

Fidelmino mlčení obhajovat. Navzdory tomu se mu ale nedařilo tak docela zahnat pocit křivdy nad jejím chováním – vždyť jsou si už přece tolik let tak blízcí. Zmocnila se ho jakási úzkost, když si vzpomněl na počátky jejich vztahu – tehdy Fidelma jeho city odmítala a i tehdy se cítil zraněný a zmatený.

Spatřil Fidelmu, jakmile vešel do jejich společného pokoje, a jeho rozhodnutí nenaléhat na ni a nechat ji, až se s ním sama bude chtít o kýženou informaci podělit, zmizelo v záchvatu hněvu, který ho v tu chvíli přemohl.

„Tak co, už ta tvá záležitost s opatem bude končit?“ zeptal se jí rozezleně.

„Nemělo by to trvat dlouho,“ ujistila ho a šlehla po něm očima s podrážděným výrazem.

„A stále mi nemůžeš sdělit, oč běží?“

Fidelma si hlasitě povzdychla, očividně se zlobila. „Už dost otázek, Eadulfe. Vše ti povím, až nadejde správný čas.“

„A to bude kdy?“

„Už brzy se to dozvíš.“ Fidelma se odmlčela a pak pokrčila omluvně rameny. „*Tempus et locus*, Eadulfe,“ dodala. „Čas a místo. Doufám, že to bude brzy, ale znovu už na mě nenaléhej.“

„Tak ať je po tvém,“ zaškaredil se Eadulf, když se jí chtě nechtě podvoloval – což Fidelmě neušlo a jen to přispělo k její vlastní špatné náladě.

Eadulf se ze všech sil snažil zaplašit pocity ublížení a nejistoty, ale stále ho pátilo, že se mu Fidelma odmítá svěřit. Bylo tomu tak poprvé od chvíle, kdy před několika lety překonali rozdíly, které je dělily. Tehdy se s Fidelmou rozešli poté, co se rozhodla vystoupit z řádu a ucházet se před brehonskou radou o post vrchního brehona království, v němž panoval její bratr. Její žádost byla ale zamítnuta, což pro její sebevědomí představovalo velikou ránu. Nakonec jejich vztah zachránil Fidelmin bratr Colgú. Když v klášteře Lios Mór došlo – za zamčenými dveřmi a s jediným oknem, k němuž se nedalo zvenku dostat – k vraždě jistého významného učence, Colgú je proti jejich vůli přesvědčil, aby znovu spojili své síly a tu záhadu objasnili. A při společné práci na případu si ti dva uvědomili, že to, co je spojuje, je důležitější nežli jejich rozdíly. Od té doby před sebou neměli žádné tajnosti – až dodnes.

Někde nedaleko se rozezněl zvon. Eadulf byl za to vyrušení v tu chvíli téměř vděčný.

„To jistě svolávají obyvatelé kláštera do *praintechu* na večeři.“ Obrátil se ke dveřím a vyšel. Venku mezitím překvapivou rychlostí padl soumrak.

Fidelma se nerozhodně zarazila. Věděla, že Eadulfa se hluboce dotklo, že se mu nesvěřila se vším, co ví. Neměla ve zvyku před ním cokoli tajit, ale také věděla, že mu důvod své návštěvy nebude s to jednoduše vysvětlit. Ovládla povzdech, který se jí dral ze rtů, a beze slova vykročila za Eadulfem směrem ke klášternímu refektáři.

Príslušníci opatství, muži i ženy, se trousili po jednom či po dvou směrem ke společné jídelně. Zdálo se, že v mnoha ohledech zde v klášteře zachovávají staré obyčeje. U vchodu do jídelny stáli dva mlčenliví sloužící. Jeden z nich zouval příchozím boty a sandály a odkládal je stranou vedle dveří, aby si je majitelé mohli později při odchodu znovu obout, druhý každému stolovníkovi nalil na ruce a nohy studenou vodu ze džbánu a potom jim je osušil ručníkem zvaným *lámh brat*. Jelikož byli Fidelma s Eadulfem v klášteře jako hosté, třetí sloužící je provedl mezi dvěma hlavními dlouhými stoly – po jedné straně seděli mužští příslušníci kláštera, po druhé ženy – a zastavil až u stolu postaveného napříč v čele místnosti. Cestou je sledovaly zvědavé pohledy všech mlčenlivých přítomných. Jejich průvodce jim pokynul ke dvěma místům na konci tabule. Za stolem už seděl bratr Ruissine s několika dalšími osobami, očividně šlo o výše postavené členy kláštera. Eadulf se už už nadechoval, že se s přítomnými pozdraví, ale vtom do něho Fidelma citelně dloubla loktem. Teprve v tu chvíli si uvědomil, že v jídelně panuje naprosté ticho. Působilo to téměř zlověstně. Pohlédl na Fidelmu a ve vykulených očích měl nevyřčenou otázku, ale zjistil, že Fidelma má pohled sklopený, jako by se na cosi soustředila.

Pokradmu se rozhlédl po ostatních shromážděných v jídelně. Většina přítomných seděla se skloněnou hlavou, zdálo se, že jsou pohrouženi do úvah. Jeden člověk Eadulfa zaujal – upřeně totiž hleděl na dvě prázdná místa vprostřed opatova stolu. Šlo zřejmě o dosti vysokého muže, soudě podle toho, že i vsedě své společníky převyšoval, ačkoliv i on měl na sobě mnišské roucho z hrubé vlněné látky, jeho bylo černé, na rozdíl od obvyklé hnědé či šedé. Skoro celou tvář mu halila kápě. V tu chvíli si ji trochu poodhrnul, jako by chtěl mít po refektáři lepší rozhled, a Eadulf zahlédl část jeho profilu. Vzápětí si ale neznámý povšiml, že si ho

Eadulf zvědavě prohlíží, a rychle si obličej zase zahalil. Eadulfa to zarazilo a nemohl se zbavit pocitu, že v tom záblesku tváře zahlédl cosi známého.

Zdalo se, že celé společenství na něco čeká. Nebylo slyšet ani hlásku, když se krátce poté otevřely nedaleké dveře a vešel jimi jakýsi stařec, nepochybně opat. Eadulf zalétl pohledem k vysokému duchovnímu s kápí a viděl, že má natočenou hlavu směrem, ze kterého starý pán přichází.

Eadulf se znovu zadíval na opata. Ten v jedné ruce držel těžkou trnkovou sukovici, o niž se opíral, po druhém boku mu kráčela mladá přitažlivá dívka. Šat měla neokázalý, ale z kvalitní drahé látky, a nebyl to řeholní úbor. Starého opata halilo hnědé roucho náležející jeho úřadu a kolem krku se mu na řetízku houpal stříbrný kříž. Měl dlouhé bílé vlasy, tak zářivě světlé, že připomínaly čerstvě padlý sníh, a pokožka jeho propadlých lící se jim barvou téměř vyrovnala. V jasně modrých očích, upřených do prostoru před ním, se odrážely odlesky smolných pochodní. Jedinou barevnou skvrnou ve staříckém obličejí byly tenké rudé rty, připomínající řeznou ránu. Zdalo se, že mladá dívka opata vede k jeho místu za stolem, a zvuky pomalých šouravých kroků doprovázely duté údery opatovy hole o kamenné dláždění.

Eadulf nepřestával sledovat, jak se stařec s dívčinou pomocí usazuje za stůl; neznámá mu potom opřela hůl o zeď za křeslem. Nato k Eadulfovu překvapení usedla na prázdné místo vedle opata, čímž ho oddělila od jeho správce. To bylo velice neobvyklé, a také se to přičilo společenským zvyklostem. Všechno se dělo v naprosté tichosti, a v tu chvíli Eadulf pochopil, co se mu Fidelma pokoušela prve naznačit: jistě v tomto klášteře dodržují zásadu, že veškerá společná jídla se mají odehrávat, aniž spolu budou stolovníci hovořit. Už o takových podivných asketických společenstvích, kde je zakázáno v jídelní síni mluvit, slyšel.

Zrovna uvažoval o tom, jak asi dostanou pokyn, že smějí začít jíst, když vtom se bratr Ruissine postavil. Místností se rozezněl jeho pronikavý baryton: „*Surgite!*“ Na to všichni poslušně povstali. Potom začal správce odříkávat: „*Benedictus benedicat...*“, a shromáždění mu na konci odpovědělo: „*Benedicatur Deo.*“ Když požehnání skončilo, všichni se zase tiše usadili a mlčenliví sloužící začali přinášet mísy s pokrmy. Eadulf viděl, že většina přítomných si nabírá jídlo na talíř z mis, které pak podá svému sousedu. U hlavního opatova stolu byli ale všichni obslouženi

osobně. Jako první obsloužili sluhové opata, a zjevně šlo o jídlo připravené zvlášť pro něho vzhledem k jeho věku a konstituci – dostal na talíř jakousi rybu s bílým masem, uvařenou v mléce, k ní krajíc pšeničného chleba a pohár mléka. Mladá dívka po jeho boku mu při jídle pomáhala – Eadulf si nyní všiml, že starci se třesou ruce, jako by měl zimnici.

Když sloužící položil jídlo před Eadulfa, ten je uznale přelétl očima – vařilo se tu opravdu dobře. Na talíři viděl říčního pstruha naloženého v medu a upečeného na roštu nad ohněm. K rybě se podával salát z potočnice zvané *biror*, divokého česneku *cremcamh* a póru nazývaného *foltchep*. Kdyby to snad stolovníkům nestačilo, měli na výběr ještě z vařených husích vajec s řechovkou a ze studených klobás doplněných ovesnými bochánky, ještě teplými z pece. Asketický přístup zdejšího kláštera se očividně nevztahoval na podávanou krmí, jak tomu v některých případech bývalo. K pití měli na výběr z tradiční ořechové medoviny *miodh cuill* a z kvašeného moštu z planých jablek, *nenadminu*. Po hlavním jídle sloužící přinesli ještě mísy s jablky a lískovými ořechy.

Fidelmě neušlo, že Eadulf se celou dobu u jídla nevědomky nejistě ošívá. Ani ona se při večeři necítila ve své kůži; nebyli zvyklí stolovat v naprosté tichosti, jako by předstírali, že si nejsou vědomi, že je s nimi v místnosti přinejmenším stovka dalších osob. Fidelma se už celou řadu let věnovala umění meditace, ale i ona měla nyní potíže se na večeři soustředit, zvlášť když Eadulf hned vedle ní byl očividně celý nesvůj. Když po nějaké době správce znovu povstal, přijala to s povděkem. „*Resurgemus!*“ zvolal bratr Ruissine a všichni přítomní vstali a zdálo se, že téměř s radostí v hlase zadeklamovali: „*Ain oculi eorum in te sperant et tu das eis escam suam in tempore suo. Deo Gratias.*“ „Oči všech s nadějí vzhlížejí k tobě, a ty jim v pravý čas dáváš pokrm. Bohu díky.“

Po těch slovech všichni znovu usedli a mladá dívka pomohla opatovi vstát, podala mu hůl, a pak už společně pomalu vykročili ke dveřím, jimiž předtím do síně vešli. Teprve když z místnosti zmizeli a dveře za nimi zapadly, začal se ze všech stran ozývat šepot a zdálo se, že shromáždění se nemohou dočkat, aby už už byli venku. Eadulf měl sto chutí se k té tlačenci přidat, ale Fidelma zůstávala sedět, zřejmě se rozhodla vyčkat, než si